

AVIZ
**referitor la proiectul de Lege privind exercitarea profesiei de
asistent medical și a profesiei de moașă, organizarea și
funcționarea Ordinului Asistenților Medicali și
Moaşelor din România**

Analizând proiectul de Lege privind exercitarea profesiei de asistent medical și a profesiei de moașă, organizarea și funcționarea Ordinului Asistenților Medicali și Moaşelor din România, transmis de Secretariatul General al Guvernului cu adresa nr.30 din 25.02.2004,

CONSILIUL LEGISLATIV

În temeiul art.2 alin.1 lit.a din Legea nr.73/1993 și art.48(2) din Regulamentul de organizare și funcționare a Consiliului Legislativ,
Avizează favorabil proiectul de lege, cu următoarele observații și propuneri:

1. Proiectul de lege are ca obiect de reglementare exercitarea profesiei de asistent medical și a profesiei de moașă, precum și organizarea și funcționarea Ordinului Asistenților Medicali și Moaşelor din România.

Având în vedere că prin art.65 a fost instituită o infracțiune, proiectul se înscrie în categoria legilor organice.

2. Din punctul de vedere al armonizării cu dreptul comunitar, proiectul vizează mai multe aspecte ce țin de organizarea și funcționarea Pieței Unice, și anume libera circulație a persoanelor și a serviciilor, precum și dreptul de stabilire. Aceste libertăți și drepturi sunt înscrise în art.39, 43 și 49-50 din Tratatul de la Amsterdam, în

conformitate cu care "libera circulație este asigurată în interiorul Comunității", "...restricțiile libertății de prestare a serviciilor în interiorul Comunității sunt interzise cu privire la resortisanții statelor membre stabiliți într-o țară a Comunității, alta decât cea a destinatarului prestației", respectiv "restricțiile libertății de stabilire a resortisanților unui stat membru pe teritoriul unui alt stat membru sunt interzise.

Tot în Titlul destinat reglementării dreptului de stabilire, dispozițiile tratatului statuează la art.47 alin.1 că "În scopul facilitării accesului la activități nesalariate (profesii libere) și exercitarea lor, Consiliul ...adoptă directive vizând recunoașterea reciprocă a diplomelor, certificatelor și a altor titluri". Pe de altă parte, adoptată din considerente legate de necesitatea menținerii unui nivel ridicat al sănătății publice, de coordonarea pregătirii profesionale și a modalităților de studiu în domeniu, există în cadrul dispozițiilor alin.3 din același articol o dispoziție potrivit căreia "În ceea ce privește profesiile medicale, paramedicale și farmaceutice, liberalizarea progresivă a restricțiilor va fi subordonată la coordonarea condițiilor de exercitare în diferitele state membre".

În baza acestor texte ale dreptului primar, la nivelul dreptului derivat au fost adoptate o serie de reglementări denumite "sectoriale", în special pentru profesiile de avocați, arhitecți, medici, medici veterinari, farmaciști, **asistenți medicali și moașe**. Adoptarea acestor texte s-a făcut într-o strictă conexare și de asemenea manieră încât punerea lor în aplicare să asigure exercitarea în bune condiții a acestor profesii din toate punctele de vedere, întrucât sunt reglementate dispoziții ce vizează natura și domeniul (curriculum) studiilor, nivelul practicii și experienței necesare, echivalarea sau recunoașterea diplomelor și altor titluri, modalitatea de a participa la concursuri de ocupare a profesiei, exercitarea profesiei, asigurarea dreptului de stabilire inclusiv pentru membrii familiei etc.

În acest context, la nivelul dreptului comunitar funcționează, în principal, următoarele reglementări ce au tangență cu prezentul proiect, menționate, de altfel, în Expunerea de motive:

a) **Regulamentul (CEE) nr.1612/1968** vizând libera circulație a lucrătorilor în cadrul Comunității;

b) **Directiva Consiliului 77/452/CEE** vizând recunoașterea mutuală a diplomelor, certificatelor și altor titluri ale infirmierului

responsabil cu îngrijirile generale și comportând măsuri destinate să faciliteze exercițiul efectiv al dreptului de stabilire și de liberă prestare a serviciilor;

c) **Directiva Consiliului 80/154/CEE** vizând recunoașterea mutuală a diplomelor, certificatelor și altor titluri ale moașei și comportând măsuri destinate să faciliteze exercițiul efectiv al dreptului de stabilire și de liberă prestare a serviciilor.

Din analiza modului de respectare și preluare a acquis-ului comunitar, și anume a principiilor impuse de textul tratatului și de directivele sectoriale, precizăm că, în linii mari, într-o structură stufoasă și repetitivă, textul proiectului respectă dreptul de nediscriminare, libera circulație și dreptul de sejur al cetățenilor unui stat membru al Uniunii Europene, ai unui stat aparținând Spațiului Economic European sau ai Elveției.

Mai precizăm că proiectul Directivei 74/2001 despre care se face vorbire în Expunerea de motive a fost adoptat și este în vigoare sub titulatura **Directiva Consiliului 2003/109/CE** privind statutul resortisanților țărilor terțe rezidenți pe termen lung.

3. Pentru rigoarea redactării, sugerăm următorul titlu:

"Lege privind exercitarea profesiei de asistent medical și a profesiei de moașă, **precum și** organizarea și funcționarea Ordinului Asistenților Medicali și Moașelor din România".

4. Proiectului îi lipsește formula introductivă ce trebuie plasată după titlu și care, potrivit art.39 alin.(2) din Legea nr.24/2000 privind normele de tehnică legislativă pentru elaborarea actelor normative, este următoarea:

"Parlamentul României adoptă prezenta lege".

5. Pentru o redactare uzuală, propunem scrierea titlului secțiunilor din cadrul capitolelor sub mențiunile "Secțiunea 1", "Secțiunea a 2-a" etc.

6. La art.1 partea introductivă, pentru un plus de rigoare normativă, propunem adăugarea expresiei "**în profesia**" după cuvântul "calificare" din rândul 3, respectiv 4.

Formulăm aceeași propunere pentru toate situațiile similare din cuprinsul proiectului.

La lit.b), precizăm că denumirea exactă a statului elvețian este "**Confederația Elvețiană**". De aceea, propunem efectuarea corecturii necesare.

Reiterăm observația pentru toate situațiile similare din cadrul proiectului.

La lit.c), dispoziția propusă ridică probleme de interpretare referitor la sintagma "persoane care conviețuiesc împreună". Din tabelul de concordanță anexat la prezentul proiect rezultă că această exprimare își are sursa în art.11 din Regulamentul (CEE) nr.1612/1968 vizând libera circulație a lucrătorilor în cadrul Comunității, care folosește termenii "conjoint" (lb.franceză), "conyuge" (lb.spaniolă), "coniuge" (lb.italiană), "ehegatte" (lb.germană). Jurisprudența Curții de Justiție de la Luxemburg (Decizia nr.59/85 din 17 aprilie 1986 și Decizia nr.370/90 din 7 iulie 1992 Surinder Singh) a statuat că prin această noțiune trebuie să înțelegem "persoana căsătorită cu lucrătorul, excluzând partenerul cu care lucrătorul are o relație stabilă".

Pe de altă parte, textul, folosind expresia "indiferent de cetățenia lor" din final, nu acoperă situația în care descendentul, respectiv soțul este apatrid.

Având în vedere cele de mai sus, recomandăm următoarea redactare:

"c) **soțul** și descendenții de gradul I aflați în întreținerea unui cetățean al unuia din statele prevăzute la lit.b) care desfășoară legal activități salarizate sau nesalarizate pe teritoriul României;"

7. La art.2, pentru o exprimare consacrată în actele normative, propunem ca textul să debuteze cu o parte introductivă redactată astfel:

"Art.2. În sensul prezentei legi, termenii și expresiile de mai jos au următorul înțeles:"

În continuare, propunem redarea definițiilor al căror text să fie marcat cu litere, de la a) la d).

Având în vedere noutatea reglementării, considerăm că ar fi necesară și definirea termenului de moașă, după cel de asistent medical.

La actualul alin.(4), pentru respectarea prevederilor art.53 alin.(6) din Legea nr.24/2000, potrivit cărora anexele se numerotează cu cifre arabe, propunem înlocuirea mențiunilor "anexa I" și "anexa II" prin "anexa **nr.1**" și "anexa **nr.2**".

Propunerea este valabilă pentru tot restul proiectului.

8. La art.5 lit.d), norma propusă, astfel cum este formulată, apare ca excesivă, referitor la obligativitatea asistenților medicali generaliști licențiați de a desfășura activități de cercetare. De aceea, propunem înlocuirea verbului "desfășoară" prin "**pot desfășura**".

Observația privește și art.6 lit.o), referitor la moașele licențiate.

Tot la lit.d), pentru îmbunătățirea redactării, propunem înlocuirea sintagmei "domeniul îngrijirilor generale pentru sănătate" prin sintagma "domeniul îngrijirilor generale **de** sănătate".

9. La art.7 alin.(1) și (2), pentru un spor de rigoare normativă, propunem înlocuirea sintagmei "ca salariat și/sau în practica liberală" prin formularea "**în calitate de salariat și/sau de liber profesionist**".

10. La art.8, pentru o exprimare normativă consacrată, propunem înlocuirea sintagmei "numite în continuare" prin "**denumite în** continuare".

11. La art.9, pentru corelare cu norma propusă la art.10 alin.(2) lit.b), recomandăm completarea textului cu o nouă literă, astfel:

"d) nu au fost condamnate penal".

12. La art.15 alin.(1), prevederea referitoare la dreptul Ordinului de a exercita acțiunea civilă este discutabilă, fiind greu de imaginat cum membrii acestuia ar putea fi prejudiciați de persoanele care își atribuie sau care întrebuițează fără drept titlul ori calitatea de asistent medical sau moașă, sau care practică în mod nelegal profesia.

Considerăm excesivă și prevederea de la alin.(2), referitor la condiționarea pornirii acțiunii penale de consultarea filialei Ordinului.

Față de cele expuse, sugerăm revederea textelor în discuție.

13. Întrucât dispozițiile propuse la art.20 și 23 au caracter tranzitoriu, propunem plasarea acestora în cadrul Cap.IV - Dispoziții tranzitorii și finale.

14. La art.21, pentru evitarea unei exprimări tautologice, propunem eliminarea cuvântului "licențiați", din rândul 3.

Formulăm aceeași propunere pentru art.22 referitor la cuvântul "licențiat" și pentru toate situațiile asemănătoare din cuprinsul proiectului.

15. La art.24, pentru corelare cu art.42 alin.(2) lit.a), propunem adăugarea, după sintagma "Ministerul Educației, Cercetării și Tineretului", a sintagmei "**în colaborare cu Ordinul Asistenților Medicali și Moașelor din România**".

16. La art.26, întrucât este vorba despre colegiile universitare cu **profil medico-farmaceutic** uman, colegii la care se referă de altfel și articolele anterioare, pentru evitarea confuziei, propunem eliminarea cuvântului "medicale" care figurează după expresia "colegiile universitare".

17. La art.28, sintagma "prim acces în activitatea profesională" este improprie stilului normativ, motiv pentru care propunem ca în locul acesteia să se folosească sintagma "**intrarea în profesie**".

Reiterăm observația pentru toate situațiile asemănătoare din cadrul proiectului.

18. La art.29 alin.(2), din aceleași motive, propunem înlocuirea cuvântului "exercițiul" prin "**exercitarea**".

În același timp, din rațiuni de tehnică legislativă, cifra din mențiunea "alin.1" trebuie cuprinsă între paranteze.

Observația este valabilă pentru tot restul proiectului.

19. La art.30 alin.(1), pentru o exprimare uzuală, recomandăm înlocuirea expresiei "cel interesat", din ultimul rând, prin "**persoana interesată**".

Tot la alin.(1) teza a II-a lit.a), pentru un plus de precizie, sugerăm înlocuirea expresiei "dovada de identitate" prin "**documentul de identitate**".

La alin.(2), pentru un plus de precizie, recomandăm ca referirea să se facă la **instanța de contencios administrativ**.

20. La art.31 alin.(1), pentru un plus de claritate, considerăm că este necesară revederea sintagmei "fapte grave și precise".

Întrucât textul alin.(3) conține o ipoteză juridică distinctă, fiind în mod greșit plasat în cadrul Cap.II care îi vizează doar pe asistenții medicali generaliști și pe moașele cetățeni ai unui stat membru al Uniunii Europene, ai unui stat aparținând Spațiului Economic European sau ai Elveției. De aceea, sugerăm revederea sa.

21. Titlul Secțiunii a II-a - "Dispoziții cu privire la libera prestare a serviciilor" nu concordă cu conținutul acesteia, care se referă la prestarea temporară de servicii în România. Pe cale de consecință, sugerăm revederea sa.

22. La art.33-35, noțiunea de stabilire este confundată cu aceea de domiciliu, o persoană care vine să lucreze temporar în România (deci se stabilește în România) neavând cum să fie stabilită în statul al

căruia cetățean este; ea domiciliază în acel stat. De aceea, recomandăm revederea textelor.

23. La art.33 alin.(1), pentru corelare cu art.42 alin:(1) lit.h) și art.44 lit.g), propunem înlocuirea sintagmei "sunt înregistrați automat la Ordinul Asistenților Medicali și Moașelor din România" prin formularea "sunt înregistrați automat în **Registrul Unic Național al Asistenților Medicali și Moașelor din România**".

La alin.(2), pentru o exprimare proprie stilului normativ, propunem înlocuirea sintagmei "se face cu drepturile și respectarea celorlalte obligații" prin formularea ""se face cu **respectarea drepturilor și îndeplinirea obligațiilor**".

La alin.(3), din aceleași considerente, recomandăm înlocuirea cuvântului "enumerate", din rândul 2, prin "**prevăzute**".

24. La art.34 alin.(1) lit.b), din rațiunile expuse la pct.22 supra, precum și pentru rigoarea redactării, sugerăm următorul text:

"b) dovezi prin care autoritățile competente ale statului membru în care **domiciliază solicitantul** atestă că **acesta** exercită legal activitățile respective pe teritoriul aceluia stat;"

25. La art.35 alin.(2), este necesară redarea exactă a entității menționate, respectiv "Casa **Națională** de Asigurări Sociale de Sănătate".

26. La art.36, textul este neclar. Astfel, nu se înțelege de ce se referă și la asistenții medicali generaliști și la moașele cetățeni români, câtă vreme Secțiunea a II-a din care face parte și, de altfel, întreg Cap.II vizează cetățenii unui stat membru al Uniunii Europene, ai unui stat aparținând Spațiului Economic European sau ai Elveției. Mai mult, nu se înțelege nici ce legătură are "retragerea" dovezilor respective (deci renunțarea la solicitarea acestora) cu aplicarea sancțiunilor.

27. Titlul Secțiunii a III-a - "Dispoziții comune cu privire la dreptul de stabilire și libera prestare de servicii" nu are legătură tematică cu conținutul acesteia. De aceea, sugerăm revederea lui.

28. La art.37, pentru evitarea unei exprimări tautologice, propunem eliminarea cuvântului "dispozițiile", din penultimul rând.

29. La art.38 alin.(1), sugerăm eliminarea cuvântului "licit", din rândul 4, respectiv 7, care este superfluu.

La alin.(2), textul conține o contradicție, căci un titlu obținut într-un stat, care atestă formarea profesională, nu poate să însemne în

alt stat "o pregătire complementară neînsușită de beneficiar". Este deci necesară clarificarea sa.

30. La art.39 alin.(1), pentru un plus de precizie, propunem adăugarea cuvântului "române" după expresia "autoritățile competente", din rândul 4.

Totodată, la alin.(2), având în vedere denumirea prescurtată prevăzută la art.8, propunem înlocuirea sintagmei "autoritățile române competente" prin sintagma "**autoritățile competente române**".

31. La art.40 alin.(4), pentru mai multă precizie, recomandăm ca textul să debuteze astfel:

"(4) Patrimoniul **Ordinului Asistenților Medicali și Moșelor din România se constituie...**".

32. La art.42 alin.(1) lit.e), contextul impune înlocuirea cuvântului "Ordinul", din rândul 1, prin "**Ordinului**".

La fel, la lit.m), contextul impune eliminarea cuvântului "pentru" din ultimul rând.

La lit.o), pentru un limbaj juridic adecvat, sugerăm înlocuirea expresiei "cu practică independentă" prin "**liber profesioniști**".

La lit.q), pentru evitarea unei interpretări eronate, propunem înlocuirea sintagmei "unitățile sanitare publice sau private" prin "unitățile sanitare publice și private".

Totodată, pentru mai multă precizie, recomandăm să se arate în finalul textului că este vorba despre îngrijirea **medicală**.

Facem aceeași recomandare pentru toate situațiile similare din cuprinsul proiectului.

33. La art.43 alin.(2), pentru o exprimare proprie limbajului juridic, propunem înlocuirea expresiei "anulare a dreptului" prin "**retragere a dreptului**".

La alin.(4), trimiterea din finalul textului la art.10 alin.(1) și (2) este eronată, condițiile respective fiind prevăzute la **art.9**. Pe cale de consecință, este necesară efectuarea corecturii de rigoare.

34. La art.45 lit.e), recomandăm eliminarea expresiei "în caz contrar", cu care debutează teza a II-a, deoarece este inutilă.

La lit.f), pentru rigoarea redactării, propunem înlocuirea sintagmei "în scopul dezvoltării profesionale" prin "în scopul **perfecționării profesionale**".

La lit.h), pentru un plus de precizie, propunem inserarea cuvântului "**legitime**" după cuvântul "intereselor".

La lit.k), pentru corelare cu lit.b), propunem înlocuirea sintagmei "statutul de corp profesional al Ordinului" prin "**statutul Ordinului**".

35. Semnalăm faptul că textul de la art.55 se regăsește la art.44 lit.i), motiv pentru care propunem a fi eliminat, cu consecința renumerotării corespunzătoare a articolelor subsecvente.

36. La art.56, din considerente de tehnică legislativă, este necesară inserarea abrevierii "nr." după cuvântul "Legii", din rândul 4.

37. La art.58 alin.(1) lit.d), propunem înlocuirea sintagmei "autorizației de practică profesională" prin "**autorizației de liberă practică a profesiei**", deoarece aceasta este denumirea exactă a documentului la care se referă textul, astfel cum este el reglementat la art.10 alin.(2).

La alin.(2), dintr-o greșeală de tastare, s-a scris "Consiliului Național Ordinului" în loc de "**Consiliul Național al Ordinului**". Este deci necesară corectura de rigoare.

38. La art.61, semnalăm că noțiunea de răspundere materială a fost înlocuită cu cea de răspundere **patrimonială**, prin Legea nr.53/2003 - Codul muncii. De aceea, propunem modificarea corespunzătoare a textului.

39. La art.63 alin.(1), pentru corelare cu Directivele Consiliului 77/452/CEE și 80/154/CEE, propunem înlocuirea sintagmei "recunoaște automat diplomele" prin formularea "**recunoaște pe bază de reciprocitate diplomele**".

40. La art.64, propunem următoarea formulare a părții finale a textului: "..., se recunosc în conformitate cu prevederile Legii nr. ... privind recunoașterea diplomelor și calificărilor profesionale **pentru profesiile reglementate din România**".

Precizăm că aceasta este denumirea exactă a proiectului de lege la care face referire textul, pentru care Consiliul Legislativ a emis avizul nr.1508/27.10.2003.

Totodată, precizăm că, pentru a răspunde exigențelor tehnicii legislative, trimiterea la legea respectivă trebuie realizată cu indicarea numărului acesteia.

41. La art.70, întrucât textul conține două ipoteze juridice, este necesar ca acestea să fie marcate ca alineate distincte: alin.(1) și alin.(2).

În același timp, menționăm că denumirea exactă a legii a cărei abrogare se dorește, astfel cum este publicată în Monitorul Oficial al

României, Partea I, nr.425 din 31 iulie 2001, este "Legea nr.461/2001 privind exercitarea **profesiunii** de asistent medical, înființarea, organizarea și funcționarea Ordinului Asistenților Medicali din România".

Mai menționăm că, pentru conformitate cu prevederile art.6 alin.(3) din Legea nr.24/2000, este necesară precizarea datelor privind publicarea legii care face obiectul abrogării.

Totodată, modalitatea abrogării generice nu este agreată de normele de tehnică legislativă. Astfel, potrivit art.61 alin.(3) din Legea nr.24/2000, în vederea abrogării, dispozițiile normative trebuie determinate expres.

Pe cale de consecință, propunem revederea textului.

42. La anexa II lit.A pct.I, lipsește denumirea titlului care trebuie să figureze în dreptul enumerării documentelor doveditoare ale studiilor. Din context, reiese că este vorba despre moașa cu studii medii ori postliceale, sau cu studii superioare de scurtă durată. Ca atare, este necesară completarea textului.

PREȘEDINTE

Dragoș ILIESCU

București
Nr.343/02.03.2004